

การบริหารงานฝึกอบรมของโรงเรียนนายอำเภอ
กรมตรวจปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ร.ต.ต. รัชชวัญ ทัพศาสตร์

ศูนย์วิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

011537

I15504920

THE TRAINING ADMINISTRATION OF DISTRICT OFFICER SCHOOL,
LOCAL ADMINISTRATION DEPARTMENT, MINISTRY OF INTERIOR

Pol.Sub.Lt. Chaithawat Thupasatra

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบริหารงานฝึกอบรมของโรงเรียนนายอำเภอ กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย

โดย

ร.ต.ต.ชัยฉวี ทัพศาสตร์

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ เกตุณี หงสนันท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

สุปรเกษิษฐ์ บุณาค

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุปรเกษิษฐ์ บุณาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์จรูญ สุภาพ)

[Signature]

..... กรรมการ

(ร.ต. ทรงพล มะลิกุล)

[Signature]

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เกตุณี หงสนันท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารงานฝึกอบรมของโรงเรียนนายอำเภอ กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย

ชื่อ ร.ศ.ศ.รัชชวดี ทักษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ เกศินี หงสนันท์

ภาควิชา การปกครอง

ปีการศึกษา 2524

บทคัดย่อ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริหารงานฝึกอบรมของโรงเรียนนายอำเภอ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย" โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อชี้ให้เห็นถึงกระบวนการศึกษาอบรมของโรงเรียนนายอำเภอ กรมการปกครอง มีอุปสรรคและข้อขัดข้องประการใดบ้าง
2. เพื่อชี้ให้เห็นถึงลักษณะวิชาความรู้ต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนนายอำเภอ ใ้กำหนดในการศึกษาอบรมมีความถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยถึงผลของการศึกษาอบรมว่า นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอ กรมการปกครอง ที่สำเร็จการฝึกอบรมไปแล้ว ใ้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาอบรมมากน้อยเพียงใด

โดยในการศึกษาวิจัยใช้วิธีการออกแบบสอบถามจากผู้ที่ผ่านการศึกษาอบรม และจากผู้นั่งคัมบังบัญชาของผู้ที่ผ่านการศึกษาอบรมจากโรงเรียนนายอำเภอจำนวน 420 คน แล้วนำคำตอบที่ได้รับจากแบบสอบถามมาศึกษาโดยใช้วิธีนับแจกแจงความถี่ เป็นเปอร์เซ็นต์แล้ว เสนอรายการข้อมูลเป็นตารางประกอบการประเมินผล

จากการศึกษาได้พบว่า เมื่อพิจารณาถึงการบริหารงานของโรงเรียน นายอำเภอแล้ว โรงเรียนนายอำเภอได้มีการดำเนินงานในด้านการฝึกอบรมนี้ตั้งแต่ การคัดเลือกข้าราชการกรมการปกครองมาเข้ารับการศึกษาอบรมโดยเป็นไปตามระบบ คุณสมบัติ รวมทั้งการจัดหลักสูตร ระยะเวลาและการจัดเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมที่มีความรู้ ความสามารถช่วยในการบริหารงานทำให้การฝึกอบรมบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ของทางโรงเรียนนายอำเภอ และตรงตามความต้องการของกรมการปกครองที่ ต้องการได้ข้าราชการกรมการปกครองที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเป็นผู้ที่ มีความรู้ความสามารถเหมาะสมแก่ตำแหน่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็น อย่างยิ่งสำหรับกรมการปกครอง

นอกจากนั้น ในการบริหารงานของโรงเรียนนายอำเภอยังประสบปัญหา ที่ทำให้การดำเนินงานฝึกอบรมไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ทางโรงเรียนนายอำเภอได้ตั้ง เป้าหมายเอาไว้ ได้แก่ ปัญหาในเรื่องการสำรวจความต้องการการฝึกอบรม ปัญหา เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม อุปกรณ์ในการฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม งบประมาณในการฝึกอบรม การประเมินและการติดตามผลการฝึกอบรม

ผู้วิจัยหวังว่า การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้คงจะเป็นประโยชน์ในอันที่จะได้เป็น แนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานฝึกอบรมของโรงเรียนนายอำเภอ อันเป็นส่วนราชการของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   The Training Administration of District Officer
School, Local Administration Department, Ministry
of Interior

Name   Pol.Sub.Lt. Chaithawat Thupasatra

Advisor   Associate Prof. Kesinee Hongsanand

Department   Government

Academic Year   1981

ABSTRACT

The purposes of this study are threefold :

- 1) an identification of some problems emanating from the training program of the School for District Officers,
- 2) an evaluation of the appropriateness and suitability of the courses incorporated in the training program,
- 3) an appraisal of the magnitude of the achievement of the training regarding desired objectives.

The study has been carried out by tendering questionnaires to a number of 420 trainees and training administrators and supervisors. A systematic analysis has been applied to all returned information and data.

Apparently, the recruitment of officials for training has been done on merit system. Considering syllabus design, training duration and assignment of trainers, the training program has been not only successful but directly beneficial to the current needs of the Local Administration Department. The successfully-trained officials have generally been appointed district chiefs by the Department.

However, few problems concerning the administration of the training program do exist, namely, training need survey, inadequacy of training officials, budget and equipments, an evaluation and follow-up of the training program.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ รองศาสตราจารย์ เกศินี หงสนันท์ ทานปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายพิศาล มูลศาสตรสาทร) ทานผู้อำนวยการโรงเรียนนักปกครองระดับสูง (ร.ต.ทรงพล มะดิกุล) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศระ สุวรรณผล และขอขอบคุณ พี่จากรุ อภิชาติบุตร เนื่องจากท่านเหล่านี้ได้กรุณาให้คำแนะนำแนวทางอันมีประโยชน์ยิ่ง นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับความช่วยเหลือจากพี่เวียม กิตติพงษ์ชนกิจ ซึ่งกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการพิมพ์ต้นฉบับวิทยานิพนธ์

บุคคลที่สำคัญยิ่งซึ่งผู้เขียนไม่อาจละเว้นที่จะกล่าวถึงได้คือ คุณพ่อและคุณแม่ของผู้เขียนซึ่งคอยให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดเวลา ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

คุณประโยชน์อันใดซึ่งหากจะมีอยู่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ย่อมเกิดขึ้นจากท่านผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวนามข้างต้นนั้น แต่สำหรับขอบกพร่องใด ๆ ซึ่งอาจจะมีอยู่บ้างนั้น ย่อมเกิดจากความบกพร่องของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว.

ร.ต.ต. ชัยวัช ทัพศาสตร์

กันยายน 2524

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการรูปประกอบ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
2 ทฤษฎีและแนวความคิดของการฝึกอบรม	19
3 การบริหารงานและการจัดองค์การของโรงเรียนนายอำเภอ	44
4 การประเมินผลการศึกษอบรมของนักเรียนโรงเรียนนายอำเภอและ ผู้บังคับบัญชา	69
5 บทสรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ	144
บรรณานุกรม	163
ภาคผนวก	168
ประวัติผู้เขียน	214

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงอายุของผู้ที่ผ่านการศึกษามัธยมศึกษาจากโรงเรียนนายอำเภอ	76
2	แสดงอายุราชการของผู้ที่ผ่านการศึกษามัธยมศึกษาจากโรงเรียนนายอำเภอ...	77
3	แสดงวุฒิการศึกษาของผู้ที่ผ่านการศึกษามัธยมศึกษาจากโรงเรียนนายอำเภอ...	78
4	แสดงระดับของการดำรงตำแหน่งทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม	79
✓ 5	แสดงการคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนนายอำเภอ...	80
6	แสดงผู้ที่ตอบว่าไม่ต้องสอบแข่งขัน	81
✓ 7	แสดงความคิดเห็นสำหรับการเป็นผู้บังคับบัญชาในระดับสูง	82
8	แสดงเป้าหมายในการเข้าศึกษาในโรงเรียนนายอำเภอ	83
✓ 9	แสดงการได้รับประโยชน์จากโรงเรียนนายอำเภอ	84
✓ 10	แสดงความคิดเห็นหลังจากจบการศึกษามัธยมศึกษา	85
11	แสดงความคิดเห็นของผู้ที่มาเข้ารับการศึกษามัธยมศึกษาที่มาจากต่างสังกัด....	86
12	แสดงความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับในการศึกษามัธยมศึกษา	87
13	แสดงการเป็นผู้บังคับบัญชาระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ	88
14	แสดงการทำงานเป็นหมู่คณะในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	89
15	แสดงระยะเวลาในการศึกษามัธยมศึกษา	90
16	แสดงหมวดวิชาที่นำไปใช้ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	91
17	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่สอนในโรงเรียนนายอำเภอ	92
18	แสดงการปรับปรุงเนื้อหาของหมวดวิชา	93
19	แสดงวิชาที่ศึกษามัธยมศึกษาทำให้เป็นผู้บังคับบัญชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....	94
20	แสดงครู/อาจารย์ที่ไม่ได้สังกัดกรมการปกครองที่มาสอน.....	95
21	แสดงความรู้ความสามารถของครู/อาจารย์ที่ไม่ได้สังกัดกรมการปกครอง	96
22	แสดงการเพิ่มครู/อาจารย์ที่ไม่ได้สังกัดกรมการปกครอง	97

ตารางที่		ฉ หน้า
23	แสดงความรู้ความสามารถของครู/อาจารย์ สังกัดกรมการปกครอง.....	98
24	แสดงการบรรจุข้าราชการของฝ่ายวิชาการซึ่งต้องสอนในโรงเรียน นายอำเภอ	99
25	แสดงการมีครู/อาจารย์ทนายท่านสอนในแต่ละวิชา	100
26	แสดงการยกเลิกปัญหาภายหลังจากครู/อาจารย์ได้สอนไปแล้ว	101
27	แสดงตำราและเครื่องช่วยการศึกษา	102
28	แสดงคุณค่าที่ได้รับจากตำราที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	103
29	แสดงบรรยากาศในห้องเรียน	104
30	แสดงการดูกิจการและการศึกษาภูมิประเทศ	105
31	แสดงระบบการวัดผล	106
32	แสดงการทดสอบในวิชาที่เรียน	107
33	แสดงคุณภาพของนักเรียน	108
34	แสดงการประเมินผลของครู/อาจารย์	109
35	แสดงการแข่งขันของนักเรียนนายอำเภอ	110
36	แสดงการบรรจุแต่งตั้ง	111
37	แสดงการจัดองค์การของโรงเรียนนายอำเภอ	113
38	แสดงการประสานงานของส่วนราชการในโรงเรียนนายอำเภอ	116
39	แสดงปัญหาทางการบริหารงาน	117
40	แสดงอัตราตำแหน่งในแต่ละกองแผนกของโรงเรียนนายอำเภอ	118
41	แสดงความรู้ลึกของผู้บังคับบัญชา	119
42	แสดงการปรับปรุงระบบการทำงานรวมทั้งผลที่ได้รับ	120
43	แสดงการวางดาวคัตเตอร์	121
44	แสดงการปรึกษาหารือ	122
45	แสดงการตัดสินใจเมื่อประสบปัญหา	123

ตารางที่

๓
หน้า

46	แสดงการนำเอาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปปฏิบัติ	124
47	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่มีต่อความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน ของผู้นับถือนิกายอหิงสา	126
48	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่ถือการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย	127
49	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่ถือความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน	128
50	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่ถือความอดุสาหะพยายามในการปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย	129
51	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่มีต่อความรู้และความรอบรู้ของผู้นับ ถือนิกายอหิงสาสำหรับการปฏิบัติงาน	130
52	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่มีต่อการตัดสินใจในการแก้ปัญหาของผู้นับ ถือนิกายอหิงสา	131
53	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่ถือความสุภาพเรียบร้อยและการควบคุม อารมณ์ของผู้นับถือนิกายอหิงสา	132
54	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่มีต่อผู้นับถือนิกายอหิงสาในเรื่อง ความร่วมมือประสานงานกับผู้นับถือนิกายอื่นและยอมรับความคิดเห็นของ ผู้นับถือนิกายอื่น	133
55	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่ถือความมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้นับถือนิกาย อหิงสา	134
56	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่ถือความคิดริเริ่มของผู้นับถือนิกายอหิงสา	135
57	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่มีต่อผู้นับถือนิกายอหิงสาในเรื่อง การต่อสู้และหาวิถีทางเพื่อให้งานสำเร็จตามแผน	136
58	แสดงทัศนคติของผู้นับถือนิกายที่มีต่อผู้นับถือนิกายอหิงสาในเรื่องของ ความสามารถในการจัดระบบงาน การวางแผน การมอบอำนาจและ การมอบหมายงาน	137

59	แสดงทัศนคติของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้ที่ผ่านการศึกษาอบรมในเรื่องของ ลักษณะความเป็นผู้นำ รวมทั้งผู้ใ้บังคับบัญชาร่วมมือในงานสำเร็จ ตามแผน	138
60	แสดงทัศนคติของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้ที่ผ่านการศึกษาอบรมในเรื่องของ ความสามารถในการสอนและแนะนำผู้ใ้บังคับบัญชา	139
61	แสดงทัศนคติของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้ที่ผ่านการศึกษาอบรมในเรื่องของ ความรอบคอบในการปฏิบัติงาน	140

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการรูปประกอบ

	หน้า
แผนภูมิการจัดองค์การของวิทยาลัยการปกครอง	48
แผนภูมิแสดงหน้าที่ความรับผิดชอบและการแบ่งงานของวิทยาลัยการปกครอง กรมการปกครอง	49
แผนภูมิแสดงการแบ่งงานภายในและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัย การปกครอง	53

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย